Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Předmět: CHEMIE

Charakteristika předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka probíhá v odborné učebně. Řád učebny chemie je součástí vybavení učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti, pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi, poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy
- využití internetu, odborné literatury

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením učebny chemie školními pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Mezipředmětové vztahy:

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, . . .

přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, chemické děje v lidském organismu

fyzika – látky a tělesa, vlastnosti látek, fyzikální veličiny

matematika – chemické výpočty

osobnostní a sociální výchova – člověk a zdraví, . . .

Smyslem mezipředmětových vztahů je, aby se vědomosti žáků spojovaly v ucelený obraz skutečnosti.

Průřezová témata:

VDO občan, občanská společnost a stát

EGS objevujeme Evropu a svět

EV základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Předmětem chemie prolínají průřezová témata, důraz je kladen na:

zodpovědnost každého jedince za své zdraví

schopnost vytrvale pracovat k dosažení vytčeného cíle

uvědomělé kázni, čestnosti, pečlivosti, přesnosti

návyku kulturního chování (osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana)

vytvoření soustavy názorů o jevech přírody a společnosti, jež pravdivě vysvětluje zákonitý vývoj přírodních a společenských jevů, projevuje se v aktivním působení na přírodu

společnost i v poměru k lidem zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (environmentální výchova, myšlení v evropských a globálních souvislostech)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Žáci:

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky porovnávají a formulují závěry

poznávají smysl a cíl učení

Učitel vede žáky:

- ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
   Učitel vede žáky:
  - k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
  - k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
  - k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
  - k práci s chybou
  - k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
   Učitel vede žáky:
  - ke správnému užívání chemických symbolů a značek
  - k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
  - ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
  - k naslouchání a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- ke vzájemné spolupráci a k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání

- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel pro práci s chemickými látkami, pravidel slušného chování a řádu učebny
- k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- k dodržování vymezených pravidel (povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí)
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

Žáci:

- ovládají běžně používaná digitální zařízení, využívají je při učení i při zapojování do života školy a do společnosti
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Chemie Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 Žák: uvede příklad chemického děje a čím se zabývá chemie rozliší fyzikální tělesa a látky rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek 	Úvod do chemie - vymezení chemie - látky a tělesa - chemické děje	F – látky a tělesa	
 uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně a přivolá první pomoc při úrazu zná telefonní číslo záchranné služby uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi 	Poučení o bezpečnosti - zásady bezpečné práce v pracovně - první pomoc při úrazu (poleptání, popálení, pořezání)	VDO – občan, občanská společnost a stát (zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem) Př – první pomoc při úrazu OSV – člověk a zdraví	
 uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek rozliší známé látky podle jejich různých vlastností rozpozná skupenství látek a jejich změny 	Vlastnosti látek - fyzikální a chemické vlastnosti látek - změny skupenství látek	F – vlastnosti látek, změny skupenství látek	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 rozlišuje směsi a chemické látky rozliší různorodé a stejnorodé směsi rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede jejich příklady z běžného života uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi použije správně pojmy – složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok připraví prakticky roztok daného složení vypočítá hmotnostní zlomek složek směsí a procentuální koncentraci 	Směsi - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek	M – početní výkony F – látky a tělesa (fyzikální veličiny)	
 sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace vysvětlí princip usazování a krystalizace navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě 	Oddělování složek směsí - filtrace, usazování, krystalizace, destilace, sublimace	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek)	Laboratorní práce: filtrace
 zná procentový obsah hlavních složek vzduchu uvede hlavní znečišťovatele vzduchu 	Vzduch a voda vzduch: - složení, vlastnosti, čistota ovzduší	EV – základní podmínky života (význam vody a vzduchu)	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 popíše, co je teplotní inverze, ozónová vrstva, smog a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou je seznámen s principem výroby pitné vody ve vodárnách uvede hlavní znečišťovatele vody vysvětlí oběh vody v přírodě a zhodnotí její význam pro život na Zemi rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství 	voda: - destilovaná, pitná, užitková, odpadní, čistota vody	EGS – objevujeme Evropu a svět (čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu) F – složení vzduchu Př – ochrana přírody a životního prostředí Z – hydrosféra, atmosféra	
 je seznámen s pojmy – atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové a nukleonové číslo vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou a používá tyto pojmy ve správných souvislostech popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů nakreslí pomocí PSP strukturu atomu prvků ležících v 1., 2., 3. periodě 	Částicové složení látek - atom (složení, struktura) - molekula - ionty - chemický prvek (obecně)	F – atom, molekula, ionty	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech určí počet atomů ve vzorci seznámí se s pojmem elektronegativita vyhledá elektronegativitu prvku v PSP určí charakter chemické vazby podle elektronegativity 	Chemický prvek, chemická sloučenina, chemická vazba		
 používá značky a české názvy chemických zná princip uspořádání prvků v PSP zařadí prvek do skupiny a periody PSP vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP je seznámen se zněním a významem periodického zákonu rozliší kovy a nekovy, uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů a nekovů rozliší periody a skupiny v PSP a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi určí ox. č. atomů prvků v halogenidech zná pravidla názvosloví halogenidů zapíše z názvů vzorec a naopak ze vzorců jejich názvy 	Chemické prvky, PSP nekovy: - H, O, C, N, P, S, - halogeny - vzácné plyny polokovy kovy: - fyzikální a chemické vlastnosti kovů - řada reaktivnosti kovů - alkalické kovy - kovy alkalických zemin - ostatní kovy	VDO – občan, občanská společnost a stát (zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožující zdraví a životní prostředí) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (nebezpečí poškození životního prostředí některými prvky a jejich sloučeninami) F – vodivost kovů Z – světové surovinové zdroje Př – ochrana přírody a životního prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 popíše vlastnosti, použití a význam NaCl určí ox. č. atomů prvků v oxidech 	Halogenidy - názvosloví halogenidů - NaCl, KCl, AgBr	VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost jedince za své zdraví – NaCl hypertenze) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (solení silnic)	
 zná pravidla názvosloví oxidů zapíše z názvů vzorec a naopak ze vzorců jejich názvy popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí vysvětlí skleníkový efekt 	Oxidy - názvosloví oxidů - SO ₂ , CO ₂ , CO, N ₂ O, CaO, SiO ₂ , Al ₂ O ₃	Z – světové surovinové zdroje VDO – občan, občanská společnost a stát EGS – objevujeme Evropu a svět	
 určí ox. č. atomů prvků v sulfidech zná pravidla názvosloví sulfidů zapíše z názvů vzorec a naopak ze vzorců jejich názvy rozliší výchozí látky a produkty chemické rovnice 	Sulfidy - názvosloví sulfidů	Př – horniny a nerosty Z – skleníkový efekt VDO – občan, občanská společnost a stát Př – horniny a nerosty	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek vypočítá úlohy s užitím veličin n, M, m, V, ρ 	Chemické reakce - výchozí látky a produkty - chemický děj Chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti - látkové množství - molární hmotnost - látková koncentrace - jednoduché chemické rovnice		
 popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy zná pravidla názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem orientuje se na stupnici pH zná pojem indikátor seznámí se s barevnými přechody lakmusu a fenolftaleinu 	Kyseliny, pH - kyselost a zásaditost vodných roztoků, pH - bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny - názvosloví kyselin - H ₂ SO ₄ , HNO ₃ , HCl	VDO – občan, občanská společnost a stát EV – základní podmínky života (vliv pH na život ve vodě, nebezpečí havárií při přepravě a skladování kyselin)	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami zná pravidla názvosloví hydroxidů zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí 	Hydroxidy - názvosloví hydroxidů - NaOH, KOH, Ca(OH) ₂ , NH ₄ OH	VDO – občan, občanská společnost a stát EV – základní podmínky života	
- zná reaktanty a produkty neutralizace (obecně)		(nebezpečí havárií při přepravě a skladování hydroxidů)	
ze zadání konkrétních reaktantů dokáže určit názvy a vzorce produktů			
 uvede příklady užití neutralizace v praxi zdůvodní první pomoc při zasažení 			
kyselinami nebo hydroxidy	Neutralizace, soli		
- rozliší, které látky patří mezi soli	- podstata neutralizace	VDO – občan, občanská	
- zná pravidla názvosloví solí	- vznik solí - názvosloví solí	společnost a stát	
- zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy	- Hazvosiovi soli	(osobní zodpovědnost při užívání chemických látek –	
- popíše vlastnosti vybraných solí a posoudí		hnojiva)	
vliv těchto látek na životní prostředí		EV – lidské aktivity a	
- uvede příklady uplatnění solí v praxi (hnojiva, stavební pojiva)		problémy životního prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
- je seznámen s vybranými metodami		(nebezpečí nadměrného	
přípravy solí		hnojení umělými hnojivy)	
		Z – světová surovinová naleziště Př – zemědělská hnojiva	
			Projekty: dle aktuálních možností

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vyučovací předmět: Chemie Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 Žák: zná pravidla názvosloví vybraných sloučenin zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce orientuje se v PSP 	Opakování učiva 8. ročníku - názvosloví halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů, solí - práce s PSP - chemické rovnice, chemické reakce		
 vysvětlí pojmy oxidace a redukce pozná redoxní reakci popíše princip výroby železa a oceli vysvětlí pojem koroze a způsob ochrany kovů před korozí rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy, uvede příklady jejich praktického využití rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení 	Chemické reakce - hoření - rychlost chemické reakce - reakce skladné a rozkladné - redoxní reakce	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (význam sběru starého železa) M – početní výkony	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí 	Zdroje energie - obnovitelné a neobnovitelné	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (význam obnovitelných zdrojů energie) VDO – občan, občanská společnost a stát F – obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Z – světové surovinové a energetické zdroje Př . ochrana přírody a životního prostředí	
 rozliší anorganické a organické sloučeniny zná pojem uhlovodíky, čtyř vaznost uhlíku rozliší řetězec – otevřený, uzavřený, rozvětvený, nerozvětvený je seznámen s obecnými vlastnostmi uhlovodíků C₁-C₁₀ zařadí uhlovodíky do skupin dle vazeb napíše molekulové, strukturní a racionální vzorce nejjednodušších uhlovodíků zná vzorec a význam methanu, ethanu, propanu, butanu, ethenu, ethynu, benzenu, naftalenu 	Uhlovodíky - alkany, a cykloalkany - alkeny a alkadieny - alkyny - areny - průmyslové zpracování ropy	EGS – objevujeme Evropu a svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky – zemní plyn, acetylen, benzen)	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 uvede zdroje a použití nejjednodušších uhlovodíků vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků C₁-C₁₀ 		Př – ochrana přírody a životního prostředí Z – světové hospodářství	
 rozliší pojmy "uhlovodíky" a "deriváty uhlovodíků" rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladech vzorců známých derivátů zařadí derivát podle charakteristické skupiny zná podstatu alkoholového kvašení rozliší a zapíše vzorec methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, kyseliny octové, formaldehydu, acetaldehydu a acetonu, uvede příklady využití a vlastnosti těchto látek zapíše obecné schéma neutralizace karboxylové kyseliny a obecné schéma esterifikace 	Deriváty uhlovodíků - halogenderiváty uhlovodíků - alkoholy, fenoly - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace	VDO – občan, občanská společnost a stát EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (poškození ozonové vrstvy) Př – ochrana přírody a životního prostředí Z – poškozování ozonové vrstvy freony	
 uvede obecné vlastnosti mono- a polysacharidů 	Přírodní látky - cukry	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 rozdělí sacharidy (mono-, oligo-, poly-) zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu a uvede jejich význam a výskyt zná podstatu diabetes provede důkaz glukózy a škrobu rozliší tuky dle původu a uvede příklady z praxe rozliší tuky a oleje zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam v organismu uvede princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu vyjmenuje některé funkce bílkovin je seznámen s významem hormonů, vitamínů A, B, C, D, E, nukleových kyselin (DNA, RNA) zná zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě umí vitaminy rozlišit na rozpustné ve vodě 	- tuky - bílkoviny - vitamíny - nukleové kyseliny - hormony	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	Laboratorní práce: Důkaz a vlastnosti bílkovin
a rozpustné v tucích - uvede příklady významných chemických závodů v ČR	Chemie a společnost - léčiva	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 je seznámen s pravidly bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti – lepidla, barvy, laky, ředidla, čistící prostředky zná pojmy – léčiva, analgetika, antibiotika, anestetika, cytostatika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny uvede příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití posoudí vliv používání plastů na životní prostředí rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání je seznámen s významem hnojiv, rozdělením podle původu a složení uvede názvy běžně užívaných hnojiv zná příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument uvede příklady otravných látek a způsoby jejich boje proti nim zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používanými v domácnosti 	 drogy plasty (PE, PVC, PP, PS) syntetická vlákna (polyesterová, polyamidová) chemický průmysl v ČR pesticidy detergenty otravné (bojové) látky jedovaté látky v potravě a životním prostředí chemie a životní prostředí 	EGS – objevujeme Evropu a svět VDO – občan, občanská společnost a stát Př – nemoci, prevence, léčba, životní styl (pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka) Z – důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí, hospodářství ČR OSV – návykové látky	

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
 doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet 		mezipreumetove vztany	
			Projekty: dle aktuálních možností – drogy, léčiva, syntetická vlákna